

MARKED/korn & foder

Af konsulent
Jakob F. Kjærsgaard,
Gefion, www.kornbasen.dk

Sindssygt sojemarked!

Stærke ord, men dækkende for situationen i de seneste uger, hvor sojaprisen har været udsat for gevaldige dagsudsving, men grundlæggende er steget. Månedsrapporten fra det amerikanske landbrugsministerium understreger ellers, at der er udsigt til en rekordstor sojaforsyning efter en ny opjustering af den amerikanske sojahøst, som i øvrigt nu er meget tæt på at være i sikkerhed i siloerne.

Dette faktum er dog blevet overskygget af en ganske enorm efterspørgsel på ny høst, simpelthen fordi overgangslagrene fra gammel høst var overordentlig små. Inden for den sidste måned er der lastet 13 millioner ton soja i de amerikanske eksportthavne. En månedsrekord, som har lagt et stort pres på transportsektoren, der ikke blot skal transportere store afgrødemængder, men også store mængder skifferolie.

Flaskehalsproblem

Det er dog et flaskehalsproblem og et overgangsfænomen, der ikke kan ændre på, at der er soja nok. Gassen må derfor gå af prisballonen på et tidspunkt og tilpasse sig et prisniveau, som står mål med forsyningsituationen. Det har jeg skrevet før, men jeg gentager det gerne, fordi det stadigvæk er min overbevisning.

I den seneste uge er sojaprisen faldet - men det er endnu for tidligt at afgøre, om det er en forbigående korrektion, eller fordi stigningsmomentet ebber ud. Det er dog en kendsgerning, at priserne presses af profitlystne spekulanter og vedvarende rygter om flere skibslaster soja på vej fra Sydamerika til de nordamerikanske havne: Det sandsynliggøres også af det faktum, at sydamerikansk soja nu er 20-25 pct. billigere end den nordamerikanske.

I KornBasen Købsstrategi er vi afdækket med soja frem til december og er selvfølgelig også derfor særlig spændt på prisudviklingen i de kommende par uger!

Råolien

Råolien er fortsat presset af et større udbud end efterspørgsel, som primært kan henføres til den enorme amerikanske produktion af skifferolie og Saudi Arabiens manglende vilje til at støtte priserne via produktionssænkning.

Prisen på US-råolien ligger i øjeblikket på 75 dollar. Bryder prisen under 75 dollar, vil det - teknisk set - være et meget prisnegativt signal. Alt andet lige har en billig råolie en tilsvarende indflydelse på afgrødemarkedet - mest direkte på prissætningen af de afgrøder, som har den største anvendelse i bioenergiesektoren. Også derfor er prisen på råolie interessant.

27. november holder OPEC-landene møde, og her kan det meget vel blive afgjort, om olieprisen skal under 75 dollar, fordi saudierne stadigvæk vil modsætte sig en reduktion i produktionen - vel vidende, at det gør ondt på økonomien i en række af nabolandene i Mellemøsten.

Rapsmarkedet

Rapsen har i overvejende grad fulgt sojaens prisudvikling og har derfor også sat lidt til i de sidste dage. Aktuelt ligger prisen på Matif-børsen på 337 euro. Det er 15 kr. over prisbunden fra september, men 8 kr. under pristoppen fra oktober. Siden midten af juli har rapsprisen faktisk formået at holde sig inden for en prisvariation på kun 20-25 kr. En lav råoliepris og god forsyning har hindret, at rapsprisen ukritisk er fulgt med sojaen opad.

Akutte problemer med at sælge svenske gårde

I et åbent brev foreslår svensk ejendomsmægler alternative muligheder for at unge kan etablere sig.

Af Morten L. Handrup
mha@landbrugsmediernes.dk
tlf. 33 39 47 44

De sidste to-tre år har det ifølge Dag Magnusson, direktør for ejendomsmæglerfirmaet Skånegårdar, været svært at sælge svenske mælke- og svinegårde, og problemet er nu så akut, at han har sendt et åbent brev til "landbrugets interessenter".

I det åbne brev slår han blandt andet til lyd for alternative muligheder for at unge kan etablere sig.

En model er at leje bygningerne ud til en ung landmand, der har nok kapital til at overtage mælkeproduktionen eller svineproduktionen. Gården sælges derefter til en anden landmand, der har de finansielle muskler til det, og som skal drive jorden og producere foder til dyrene.

Åbent brev

- Svenske gårde svære at sælge
- Foreslår alternativ model
- Pensionskasser, fonde eller kirken som ejer
- Kræver lovændring
- Ingen banker har reageret
- Mælkeproducenter har det sværest

Det er så svært at sælge større svenske mælke- og svinegårde, at det har fået en svensk mægler til at skrive et åbent brev med opfordring til at finde alternative løsninger.

En anden løsning kunne være at åbne op for, at juridiske personer som pensionskasser, fonde eller kirken kan gå ind som aktionær i en begrænset periode, for eksempel ti år, hvorefter landmanden får option til at erhverve ejendommen på foruddefinerede betingelser, så investor kan opnå et rimeligt afkast på sin investering, men det kræver en lovændring.

Om baggrunden for den aktuelle situation siger Dag Magnusson: »Forst faldt priserne på svineköd, og nu er mælkeprisen også faldet efter krisen med Rusland. Selv om det går ganske pænt for svineproducenterne lige nu, vil bankerne ikke være med. De ser ikke længere på sikkerheden. Nu ser de kun på cash flowet. Det er mit ind-

tryk, at de i visse tilfælde hellere tager et tab end en kalkuleret risiko. Bankmænd er ikke de mest kreative.«

Han undrer sig over, at hans åbne brev ikke har fået bankerne til at reagere.

»Jeg har fået reaktioner fra mange landmænd og rådgivere, men ingen banker har reageret. Det er underligt. Jeg kan ikke forstå det. Bankerne må da have en interesse i, at virksomhederne kører videre.«

Til gengæld regner han med at holde et møde med interesserede svineproducenter i december.

Ifølge Dag Magnusson er det mælkeproducenterne, der har det sværest, fordi de er højere belånt og fordi lønsomheden er forringet.

»Det er ikke fordi, de har

for stor gæld, men fordi efterspørgslen er meget begrænset, og fordi kreditgiverne er skeptiske. Der er ikke tale om paniksalg,« siger han.

»Nogle store planteavlere har vist interesse for større husdyrbrug men under forudsætning af, at der er en anden til at drive den animalske produktion videre,« siger han.

» Ingen banker har reageret. Det er underligt. Jeg kan ikke forstå det. De må da have en interesse i, at virksomhederne kører videre

Dag Magnusson, Skånegårdar

Mindre bedrifter betaler mest i rente på kassekredit

Mindre brug betaler op til 14 procent, mens store brug betaler under 6 procent i rente.

Af Morten L. Handrup
mha@landbrugsmediernes.dk
tlf. 33 39 47 44

Mindre bedrifter betaler mest i rente på deres kassekredit, viser en analyse af regnskaberne for 2013. Det gælder på tværs af de store driftsgrene.

Mest udtalt er forskellene for planteavlsbedrifterne, hvor renten falder fra 14,2 procent for bedrifter med under 100 hektar til 6,4 procent for bedrifter med over 300 hektar.

En tilsvarende klar tendens ses for slagtesvineproducenter, hvor renten falder fra 9,9 procent for bedrifter med under 4.000 svin til 7,2 procent for bedrifter med over 12.000

Kassekreditrente for forskellige størrelsesgrupper.

Størrelsesgruppe	1 (mindste)	2	3	4	5 (største)	Alle
Køer	8,8	7,7	7,4	6,2	5,9	7
Søer	8,4	8,6	7,8	6,9		7,3
Slagtesvin	9,9	8,5	8,3	7,2		8
Planteavl	14,2	8,1	6,8	6,4		7,5

svin. En lignende omend knap så klar tendens ses hos smågriseproducenterne.

På kvægbrugene falder renten fra 8,8 procent for de mindste bedrifter til 5,9 procent for de største.

»Vi kan se, at de større bedrifter betaler mindre, og det kan overraske lidt i forhold til nøgletallene, fordi der er relativt flere store bedrifter med vanskeligheder, men det kan skyldes, at de store får en slags rabat, fordi volumen i lånene er større, og de har ofte

også større opmærksom på renteutgifterne end de mindre bedrifter,« siger erhvervsøkonomisk chef Klaus Kaiser, Videncenteret for Landbrug.

Han tager i øvrigt forbehold for tallene for planteavlsbedrifterne, fordi de typisk har et meget mere ujævnt træk på kassekreditten hen over året end husdyrbrugene, mens den gennemsnitlige rente er beregnet i forhold til trækket på kassekreditten primo og ultimo 2013.

Analysen viser også, at

landmænd med slagtesvin sidste år generelt betalte mest i rente.

Størrelsesgrupper

- Antal grupper
- Køer 5
- Søer 4
- Slagtesvin 4
- Planteavl 4